

които приематъ съ такова довърше и Френтъ и толкова други слѣдъ него,¹⁾ сж прямо абсурдни. Тѣ сж прѣдизвикани очевидно отъ обстоятелството, че Фодланъ нарича страната и царя на българитѣ — страна и царь на славянитѣ. Ала днесъ се знае, че подъ „саклабъ“ (мн. ч. сакалиба) арабитѣ не разбиратъ само славянитѣ, а въобще бѣлокожитѣ обитатели на Русия, между тѣхъ и *финитѣ*. Въ словаря на Камуса ние намеряваме свѣдѣние, че името „саклабъ“, „сиклабъ“ се давало въобще на хора съ бѣла кожа (ср. Нийдерле, Челов. 595). Единъ отъ свършеницитѣ на Абд-ер-Рахмана I. билъ нареченъ поради високия си ръстъ, руситѣ си коси и синитѣ си очи — саклабъ. Аналогично Френтъ допуща, че подъ турци арабитѣ схващатъ и други нетурски племена. Слѣдъ критиката на арабскитѣ извори става въпрочемъ излишно да се говори по-нататъкъ за условната стойностъ на арабскитѣ показания въ нашия въпросъ.²⁾

Сенковскій съглежда въ Слци — сегашнитѣ славянски имена *Силко* или *Василко*, които нелѣпостъ повтара дору Рослеръ, а единъ казанскіи професоръ я потвърждава съ удивителното откритие, че сегашнитѣ чуваши много се радватъ, когато имъ кажатъ Васко, Василь или Василь Ивановичъ.³⁾ Въ *Алмс* обаче (у ибн-Даста *Алми*) още Френтъ търси фински звукове. Неговото мнѣние приема и Шафарикъ, но вече Савельевъ се съмнява, дали *Алмс* не трѣбва да се чете Ульмасъ, въ който случай бихме имали турско име. Не сигурно се вижда произхождението и Хвольсону (вероятно името се произнася *Алмус* или *Алмосъ* съ ударение на а).⁴⁾ До Вамбери тѣкуваха, че *Алмуш* или *Алмусъ* значи „сѣненъ“. Вамбери чете *аламиш* или *удумуш* = великъ, възвишенъ.⁵⁾

¹⁾ Даже *Гаркави* (о. с. 106.) приежда за сравнение съ *славянското* име *Силка* или *Шилка* слѣднитѣ форми изъ Морозкиной „Славяскій именословъ“ (СПб. 1867.): Салка, Салко, Селакъ, Селко, Силекъ, Силка, Слско, Сулко, Шуло (умал. Шилско), Шолога, Шульга и пр.

²⁾ В. Стасовъ въ ЖМНП, авг. 1881. (Заметки о „руссахъ“ Ибн-Фадлана и друг. арабскихъ писателей) прямо отнася много отъ арабскитѣ свѣдѣтельства за *руситѣ*, къмъ тѣя, които могатъ да иматъ значение само за единъ народъ отъ *финско* потекло. Твърдението на Стасова не срѣща голямо съпротивление, но то заслужава внимание и проверка.

³⁾ *Историч. воспоминания на пути изъ Саратова въ Астрахань*. Отъ проф. при Каз. унив. В. Будницкій ЖМНП, 1886, ч. XII, № 10, окт., р. 32.—63. „Послѣ многочисленныхъ распросовъ Черемисъ и Чувашъ случилось мнѣ встрѣтить *Силко* между тѣми именами посѣдшихъ, которыя они, по сохраняющемуся въ слухихъ мѣстахъ общаю, даютъ сами себѣ въ свѣдѣствіе передаваемого изъ рода въ родъ языческаго суевѣрія. Особенное уваженіе къ этому имени, какъ бы преемственно сохраняемому, темное воспоминаніе о временѣ владычества Чувашъ, поддерживается до нинѣ: ибо всѣмъ Чувашамъ нинѣ *оказываетъ какое то уваженіе* при наименованіи его Васскою, Василіемъ или Василіемъ Ивановичемъ!“ (р. 33.—34.).

⁴⁾ Произхождението на това име не е напълно извѣстно. Ибн-Фодланъ ние само буквитъ „*Алмс*“, а ибн-Даста „*Алми*“ и при това първата буква може да се чете като е или у. Въроятно, это имя произносится *Алмусъ* или *Алмосъ* съ удареніемъ на а. Какъ извѣстно, отецъ Арпада, основателя первой мадьярской династіи, вшедшій мадьяръ изъ пхъ первоначалнаго обиталища, но извѣстнаго самаго древнаго мадьярскаго историка анонима (Anonymus Notarius Belae) назывался *Алмосъ*... Не подлежитъ сомнѣнію, что имя нашего бога, царя тождъ, съ именемъ мадьярскаго предводителя и имъ прежде всего можемъ заключить, что имя перваго произносилось *Алмусъ* или *Алмосъ*, но никакъ не *Алмасъ*, *Ульмасъ* или *Ульмосъ*. Тождественность обоихъ этихъ именъ весьма замѣчательна въ этнографическомъ отношеніи, потому что указываетъ на родство языковъ Мадьяровъ и Венгровъ. Ближайшее изслѣдованіе этого предмета я принужденъ предоставляю знатокамъ финскаго и турецкаго языковъ, причемъ полагаю, что въ разрѣшеніе этого вопроса прежде всего слѣдовало бы разсѣлитъ то обстоятельство, которому изъ двухъ элементовъ мадьярскаго языка, финскому или татарскому, принадлежитъ мадьярское имя *Алмосъ*“.

⁵⁾ Рѣдко нѣкои объясняютъ *Алмс* или *Алми* отъ славянски. *Гаркави* напр. сравнива това име съ *Альмъ*, *Ольма* у Морозкина (о. с. р. 106.).